

Ajánló

Összevontan

A TMT 2016.06–07. összevont számában vissza- és előretekintő cikkekre hívom fel a figyelmet.

Kiszl Péter „Szabadegyetem a könyvtártudományért: szakmai korrajz 1995–2000” című tanulmánya az 1995 októberében, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar (ELTE BTK) Könyvtár-tudományi-Informatikai Tanszékén *Voit Krisztina*, akkori tanszékvezető által életre hívott *Nyitott Napok* című nyilvános könyvtár- és információtudományi előadásorozat történetét ismerteti és elemzi az ezredfordulóig. Az előadások rekonstrukcióján keresztül felhívja a figyelmet a korabeli hazai tudományos eredményekre és szakmai trendekre, a magyarországi könyvtárakat és könyvtárosokat érintő kihívásokra és lehetőségekre, melyek hatást gyakoroltak napjaink könyvtárügyére és könyvtáros képzésére is. A visszatekintés apropójául szolgál, hogy az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézete (KITI) 2016 februárjában újraindította a Nyitott Napok szakmai eseményfolyamot.

Az 1997. évi CXL. törvény (kulturális törvény) a nyilvános könyvtárak alapfeladatává teszi a könyvtárhasználók segítségét a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az egész életen át tartó tanulás folyamatában. Ez a feladatellátás és szerepvállalás értelemszerűen megköveteli, hogy a könyvtárosok magas szintű digitális írástudással, digitális kompetenciával, információs műveltséggel rendelkezzenek. A *Magyar Könyvtárosok Egyesülete* – felismerve a könyvtárak és könyvtárosok vitathatatlan szerepét a lakosság digitális kompetenciájának fejlesztésében – elhatározta, hogy az európai sztenderdekhez igazodva elkészíti a könyvtáros digitális kompetenciák mérésének keretrendszerét és indikátorait. **Eszenyiné Borbély Mária** „A magyar könyvtárosok digitális kompetenciamérésének lehetséges fogalmi kerete és indikátorai” című tanulmányában ezt ismerteti.

Burmeister Erzsébet „Szerzők nevének egységesítése, szerzők szétválasztása, egyedi azonosítók” cikke a szerzői egyedi azonosítók használata, a szerzőnevek egységesítése, az azonos nevű szerzők szétválasztása mellett röviden tárgyalja még a DOI elektronikus dokumentumazonosító bevezetését is. Bemutatja, hogy a MATARKA szolgáltatás számára is fontossá vált az egyedi azonosítók használata a szerzők és a cikkekhez tartozó teljes szövegek, vagyis elektronikus dokumentumok eléréséhez.

Sirhán Bálint „Készülőben a Magyar Közgyűjtemények 3D-s Adattára” c. cikke nyilvánvalóvá teszi, hogy a magyarországi közgyűjteményi intézmények esetében ma már elengedhetetlen a digitális megőrzés. Ahhoz, hogy az így keletkezett digitális tartalmakat hatékonyan rendszerezzük, ajánlott – lehetőleg nyílt forráskódú – repozitórium alkalmazása (pl. DSpace vagy EPrints). A készülő közgyűjteményi 3d-s adattár esetében is a háttérben egy open-source alapokon nyugvó repozitórium fog állni, amely rendszerezi a közgyűjteményi intézményeket, illetve azok digitális gyűjteményeit.

Az orvosi könyvtárak alapvető feladata a gyógyítást, kutatást és továbbképzést segíteni, ezért a szakkönyvtárak között különleges helyet foglalnak el. Ez a különleges helyzet abban is megmutatkozik, hogy sok közöttük a nem nyilvános vagy csak részben nyilvános könyvtár. **Palotai Mária** „Orvosi szakkönyvtárak helyzete a mai Magyarországon – egy kérdőív tanulságai” című írásában friss és valós adatokat mutat be. A felmérés eredeti célja a szakmai érdekképviselet segítése.

A *Műhely rovatban* **Jávorka Brigitta** „Személyes információszerzés a gyakorlatban” című cikke olvasható. A személyes információszerzés célja, hogy a kellő információ a megfelelő helyen és időben, a számkra szükséges formában és minőségben, könnyen hozzáférhetően a rendelkezésünkre álljon. A személyes információszerzés nem összekeverendő a személyes adatok biztonságos kezelésével. Itt többről van szó annál, hogy hol tárolhatjuk az adatainkat anélkül, hogy bárki jogtalanul hozzáférhessen és visszaélhessen velük, vagyis hogy hogyan előzzük meg az adathalászatot, bár tény, hogy ezt is magába foglalja.

Fonyó Istváné